

ภาษีสรรพสามิตของกัมพูชา

ภาษีสรรพสามิต (Excise Tax) คือ ภาษีที่จัดเก็บจากสินค้าและบริการเฉพาะอย่าง ทั้งที่ผลิตขึ้นเองภายในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งในกัมพูชานิยมเรียกภาษีประเภทนี้ว่า **Specific Tax** ตามลักษณะการจัดเก็บที่มีความเฉพาะเจาะจง ปัจจุบันรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของกัมพูชามีสัดส่วนประมาณร้อยละ 16 ของภาษีที่จัดเก็บได้ทั้งหมด ทั้งนี้ หน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต คือ Customs and Excise Department สังกัดกระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง (Ministry of Economy and Finance) ซึ่งมีสำนักงานประจำส่วนท้องถิ่นตั้งอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ รวมทั้งบริเวณจุดผ่านแดนถาวร และท่าเทียบเรือของกัมพูชา นอกจากนี้ รัฐบาลกัมพูชามีการจ้างหน่วยงานเอกชนทำการประเมินภาษีและตรวจสอบสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงกว่า 4,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อ 1 ใบขน โดยให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงเศรษฐกิจและการคลังของกัมพูชา

สินค้าและบริการที่มีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตในกัมพูชา ส่วนใหญ่เป็นสินค้าฟุ่มเฟือยและสินค้าที่ต้องการควบคุมการใช้ เช่น ยาสูบ เครื่องดื่ม และรถยนต์ เป็นต้น ซึ่งแบ่งการจัดเก็บภาษีตามประเภทของสินค้า ดังนี้

- **สินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศ** จัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากฐานราคาหน้าโรงงานหรือฐานราคาที่ใช้บริการ โดยเรียกเก็บ ณ แหล่งผลิตหรือสถานที่จำหน่าย และจะมีการสุ่มตรวจเป็นระยะ สำหรับตัวอย่างของสินค้าและบริการที่มีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตในกัมพูชา มีดังนี้

สินค้า/บริการ	อัตรากำหนด (ร้อยละ)
รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบที่มีขนาดเครื่องยนต์ไม่เกิน 2000 ซีซี	20
รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบที่มีขนาดเครื่องยนต์เกิน 2001 ซีซี	30
รถยนต์ขนาดใหญ่ เช่น รถบัส และรถบรรทุกหนัก	10
รถจักรยานยนต์ และส่วนประกอบที่มีขนาดเครื่องยนต์เกิน 125 ซีซี	10
ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม	20
เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกรดคาร์บอนิกและเครื่องดื่มที่คล้ายกันซึ่งไม่มีแอลกอฮอล์	15
เบียร์ ไวน์ และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	10, 15 และ 30
บุหรี่ยาสูบ	10
ค่าห้องพักโรงแรมและสถานบันเทิง	10
ค่าบัตรโดยสารเครื่องบินทั้งในประเทศและต่างประเทศ	10
ค่าโทรศัพท์ทางไกลทั่วประเทศและระหว่างประเทศ	10

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศฯ ณ กรุงเทพมหานคร

- **สินค้าและบริการนำเข้า** จัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากฐานราคาหลังรวมภาษีศุลกากร (มีทั้งหมด 4 อัตรา คือ ร้อยละ 0, 7, 15, และ 35) และภาษีมูลค่าเพิ่ม (มีอัตราเดียว คือ ร้อยละ 10) โดยเรียกเก็บ ณ ด่านนำเข้าสินค้าและบริการดังกล่าวของกัมพูชา

ทั้งนี้ เดิมการบริหารจัดเก็บภาษีของกัมพูชาอยู่ในความดูแลและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ซึ่งประจำอยู่ตามสำนักงานศุลกากรต่าง ๆ ซึ่งต้องทำการรวบรวมภาษีทุกประเภท ที่จัดเก็บได้นำส่งให้กระทรวงเศรษฐกิจและการคลังของกัมพูชา อย่างไรก็ตาม ระบบการบริหารจัดเก็บภาษีของกัมพูชายังขาดประสิทธิภาพ รัฐบาลกัมพูชาจึงออกประกาศแก้ไขวิธีการชำระค่าภาษีสินค้าทุกชนิด โดยให้ชำระด้วยเช็คผ่านเข้าบัญชีธนาคารกลางของกัมพูชา คือ **National Bank of Cambodia** เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาการทุจริตหรือคอร์รัปชัน มาตรการดังกล่าวเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2548

ส่วนวิเคราะห์เศรษฐกิจ ฝ่ายวิชาการ
มีนาคม 2548